

4038409 PHPH / M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข : วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : การประเมินผล / การดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ

เสกสรรค์ มานวิโรจน์ : การประเมินผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ระดับสถานีนามัย เขตสาธารณสุขที่ 1 (THE PERFORMANCE EVALUATION OF POLIO IMMUNIZATION AT HEALTH CENTER LEVEL IN THE FIRST PUBLIC HEALTH REGION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุชาติ ฌ หนองคาย นบ. ศศ.ม.(พัฒนาสังคม), สุรพล ศรีวิทยา DOCTEUR D'ETAT EN DROIT (MENTION TRES HONORABLE), ดุสิต สุจิรารัตน์, วท.ม. (ชีวสถิติ). 163 หน้า ISBN 974-663-789-4

ปัญหาของงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ระดับสถานีนามัย เขตสาธารณสุขที่ 1 คือ ผลความครอบคลุมของการให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ ในเด็กอายุ 0-1 ปี ยังมีความครอบคลุมต่ำกว่าร้อยละ 90 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ระดับสถานีนามัย เขตสาธารณสุขที่ 1 และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ระดับสถานีนามัย เขตสาธารณสุขที่ 1 ประกอบด้วย ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ ทักษะการบริหารในการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ

ผลการวิจัย พบว่า ผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ อยู่ในระดับสูง กระบวนการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับดี ปัจจัยการบริหารจัดการพบว่า เจ้าหน้าที่เพียงพอในการดำเนินงาน ร้อยละ 57.8 งบประมาณส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ ร้อยละ 58 และได้รับค่าตอบแทนไม่ตรงตามกำหนดเวลา ร้อยละ 56.8 ด้านวัตถุประสงค์พบว่าวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอมีความ เพียงพอ ได้รับตรงตามเวลาที่ขอเบิก และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มากที่สุดร้อยละ 91.6, 92.6, 100 ตามลำดับ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60 อายุเฉลี่ย 31.54 ปี ปฏิบัติงานตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชนร้อยละ 66.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่สถานีนามัยโดยเฉลี่ย 9.08 ปี ระยะเวลาที่รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอเฉลี่ย 7.54 ปี เคยได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 51.6 มีความรู้ในงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอน้อย ทักษะต้องงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโออยู่ในระดับดี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ ได้แก่ ตำแหน่งของผู้รับผิดชอบงาน, การได้รับการฝึกอบรม และการได้รับไอซ์แพคเกจครบถ้วนตามเวลาที่ขอเบิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และ พบว่า กระบวนการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า การจัดคนเข้าทำงาน และการอำนวยการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ

เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอจึงเสนอให้จัดการอบรมฟื้นฟูความรู้ในงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอสำหรับผู้รับผิดชอบงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน และพยาบาลเทคนิค สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ โดยการยกย่องชมเชยเมื่อปฏิบัติงานได้ผลดี และให้คำแนะนำตักเตือนเป็นการส่วนตัวเมื่อปฏิบัติงานบกพร่อง สนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์และบริหารวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สื่อศึกษา และยานพาหนะ มีการประสานงานการส่งต่อข้อมูลการให้บริการระหว่างสถานบริการ การสำรวจเด็กกลุ่มด้อยโอกาสและพื้นที่เสี่ยง สร้างเครือข่ายการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอในชุมชนโดยให้อาสาสมัครสาธารณสุขเป็นแกนนำ และควรให้ความสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการจัดคนเข้าทำงาน และการอำนวยการ